

Az Újság

politikai, társadalmi, közgazdasági és irodalmi napilap

Szerkesztő:
MEZEY ANDOR

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
SALONTA—NAGYSZALONTA, PIATA UNIRH
(TOLDI-TÉR) 13. sz.

Szerkesztésért felelős:
GAÁL SÁNDOR

A vasuti

**vendéglősök nem
fizetnek városi il-
letéket**

Érdekes belügyminiszteri rendelkezés érkezett ma a vasuti restikre vonatkozólag. A minisztérium közli, hogy a vasuti vendéglősök panaszt tettek azon a címen, hogy a vasutak különböző takzákkal sújtottak.

A minisztérium ezzel kapcsolatban közli, hogy a CFR-vel kötött konvenciók értelmében a vasuti vendéglők koncesszionáltjai nem kötelesek semmiféle adót, vagy taxát fizetni, sem az államnak, sem a városnak. Felszólítja tehát a városokat, hogy töröljék a vasuti vendéglőkre kivetett illetékeket.

Adómentességet kapnak az új házak

Bukarestből jelentik: Ma Gyula miniszterelnököt az újonnan épített házak tulajdonosai tegnap küldöttségileg keresték fel és arra kérték, hogy az új házak adómentességét továbbra is biztosítsa. A miniszterelnök megnyugtató választ adott azzal, hogy a pénzügy-miniszterrel.

Új jelzálogintézetet létesítenek Bukarestben

Bukarestből jelentik: A bukaresti nagybankok tegnap tartott értekezletén megállapították azokat a módosításokat, amelyek mellett részt vesznek az új jelzáloghitelintézet alakításában.

A bankok a lejegyzendő kvóta tekintetében is megállapodást létesítettek. Az új intézet már a közeljövőben megkezdheti működését.

Halálos kimenetelű autószerencsétlenség Szalontán

Szalonta, március 13.

Tegnap este fél 9 órakor halálos kimenetelű autószerencsétlenség történt az Aradi-úton. Molnár János váradi autótulajdonos és sófője egy hatalmas, áruval megrakott teherautóval haladt Arad felé. Szalonta külvárosában lévő Aradi-úton a kanyarulatonál, a sófő, még eddig ismeretlen okból, a 30 kilométer

sebességgel haladó teherautót bevezette egy mély árokba.

A teherautó hatalmas zökkenést, kapott, amelynek következtében

Molnár János autótulajdonos súlyos sérüléseket szenvedett.

A szerencsétlen embert eszméletlen állapotban szállították a szalontai kórház se-

bészeti osztályára, ahol azonnal gondos ápolás alá vették. Ennek dacára

Molnár János ma reggel sérüléseibe óriási kínok között belehalt.

Debau rendőrigazgató és Barbat Titusz főnökhelyettes kiszállott a helyszínre annak megállapítására, hogy kit terhel a felelősség a szerencsétlenségért.

Vakmerő zsebmetés egy szalontai vendéglő mellék- helyiségében

Szalonta, március 13.

Tegnap délután megjelent az államrendőrség bünygyi osztályán Balogh László anti gazdálkodó és feljelentést tett, hogy ismeretlen egyének a Korona-vendéglő mellék-helyiségében kilopták zsebéből 4000 lejű tartalmazó pénz-

tárcáját.

A rendőrség a beindított nyomozás során előállított több helybeli notorius zsebtolvajcigányt. A kihallgatások során beigazolást nyert, hogy az előállított cigányok követtek el a lopást, a pénzt azonban nem tudták náluk

megtalálni. A cigányok eleinte tagadták az ellenük felhozott vádat, de később, amikor látták, hogy Sabau rendőrtisztviselő konkrét bizonyítékkal támasztja alá a vádat, a keresztkérdések tüzeiben, töredelmes vallomást tettek. A kihallgatások folynak.

A református tanítók nagygyűléséről

Tegnap, azaz március 12-en volt a ref. tanítók és tanárok nagy gyűlése Nagyváradon, ahol is nyugdíj ügyeket tárgyaltak meg. A gyűlésen a Királyhágómelléki öt egyházmegye tanítói tömegesen mintegy százötven tanító jelent meg. Az impérium változás folytán előállott akadályok miatt első eset, hogy a ref. tanítók akik annyi viszontagságon mentek keresztül, egy olyan gyűlést tudtak tartani, ahol a rájuk nézve fontos ügyeket megbeszélhették.

A nagyváradi és a nagyszalontai ref. tanítók kezdeményezése folytán sikerült elérni azt, hogy a ref. tanítók nyugdíj ügye olyan kezébe került akik fáradságot nem kímélve, arra törekednek, hogy a ref. tanítók nyugdíj ügye a régi békebeli stádiumba kerüljön. Ezt az ügyet a nagyváradi Magyar Párt vezető tagjai is magukévá tették és karöltve dolgoznak a tanítókkal. Végre az Isteni gondviselés megmutatta az utat, hogy 11 év súlyos csapásai és nélkülözései után hol keres-

sék a ref. tanítók jövőjük biztosítását.

A gyűlés lefolyása imponzáns volt. Rövid megnyitó beszédet mondott Csathó Jenőné a ref. tanító képző intézet igazgatónője. Valahogy úgy éreztük ma mint mikor az anyai szavakkal

nyilvánítottuk magunkat. A gyűlés lefolyása imponzáns volt. Rövid megnyitó beszédet mondott Csathó Jenőné a ref. tanító képző intézet igazgatónője. Valahogy úgy éreztük ma mint mikor az anyai szavakkal

nagy koncepciójú beszédet, amelyben rámutatott arra, hogy az összes tanítók bevonása szükséges ahhoz, hogy az ügy sikeres elintézését nyerjen. Ő, mint volt tanító annyira szívére vette a tanítók nyugdíj ügyét, hogy időt és fáradságot nem kímélve teljes erején azon lesz, hogy a mozgalmat siker koronázza. Nagy tetszéssel fogadott beszéde után, felolvasta azt a memorandumot, amelyet az illetékes fórumokhoz fognak felterjeszteni és amelyet a gyűlés egyhangulag elfogadott és a jelen volt tanítók mindegyike alá írt. A gyűlés délután folytatódott.

Jóleső érzéssel távoztunk a gyűléstől, mert láttuk, hogy olyan emberek kezében van a jövőnk sorsa akik becsülettel és tisztességgel fogják elintézni ezt az ügyet. Azok a tanítók pedig akik a mozgalomtól bizonyos okok távol tartottak és azok a tanítók akik bizonyos indolenciával viseltettek a nyugdíj iránt, gondolják meg, hogy mit cselekesznek, mert mint az előadó mondta: „aki nem beszél az halott, aki beszél az él”. Tehát erkölcsi kötelességük a mozgalomhoz csatlakozni, azt támogatni és az első felhívásra a harcolók sorába állni. Aki ezt nem cselekszi az vét ön-maga és családja ellen.

(m. l.)

Astra-mozgó

Csütörtök 7 órakor

5-10-15 leies

helyárakkal.

Sátán szeretője

Minden eddigit fölülmuló izgalmas kalandor dráma

A főszerepben

Luciano Albertini

Hilda Rosch

a cirkusz hercegnő főszereplője

Mindenki őrizze meg a megyei választói lapját

A város vezetősége kéri azokat a választópolgárokat, akik a megyei választásokra leadták szavazataikat, hogy a választói-lapot mindenki őrizze meg, mert a községi választásokra is ezzel a lappal fognak szavazni.

GAÁL ÉS TÁRSA nyomdája Salonta.

Bratianu és Argetoianu kibékülése

A Cuvântul közlése szerint tegnap ünnepélyes aktus zajlott le a liberális klubban, ahol Bratianu Vintilla és Argetoianu véglegesen kibékültek. Argetoianu a közeli napokban nyílt levelet tesz közé,

a liberális párt elnökének címezve és ebben bejelenti, hogy minden fenntartás nélkül csatlakozik a Bratianu Vintila által kidolgozott párt-programhoz.

Házfeloszlattal fenyegetőznek az angol munkások

Londonból jelentik: A munkáspárt hivatalos lapja, a Daily Herald, a MacDonald-kormány keddi esti leszavazásáról azt írja, hogy egyelőre sem a konzervatív, sem a szabadelvű párt nem akar hallani új választásokról, ha azonban a két ellenzéki párt folytatja eddigi taktikáját, akkor MacDonaldnak nem ma-

rad más választása, mint feloszlattatni az alsóházat. Minden a konzervatív párt bizalmatlansági indítványától függ, amely felett csütörtökön fog szavazni az alsóház. A konzervatív párt bizalmatlansági indítványa elsősorban a kormány vámpolitikája ellen irányul.

Féktelen tüntetések közepette kimondták a diáksztrájkot Kolozsváron

Manifesztációt rendeztek a diákok a liberálispart mellett

Kolozsvárról jelentik: Keddi este a nemzeti-parasztpárt és a Magyar Párt választási kartellje ellen izgalmas tüntetések játszódtak le Kolozsváron. A tüntetéseket egyetemi hallgatók rendezték.

Keddi estefelé előbb kisebb, majd nagyobb csoportokban vonultak fel a tüntető diákok a kolozsvári városháza elé. Itt izgató szónoklatok hangzottak el, mire rendőrök, majd pedig csendőrök jelentek meg. Az Atóbbiak Bertan és Terban rendőrkapitányok vezénylete mellett.

A Select mozi előtt a diákok megtámadták a két rendőrkapitányt, mire a csendőrök puskatussal a fötérre szorították a tüntetőket. Ekkor a tüntetők a Patria szerkesztősége elé vonultak, ahol az izgalmas tüntetések már komoly méreteket öltöttek.

Letépték a kartellbe lépett pártok plakátjait és a liberálispart mellett manifesztáltak. Ekkor már lovasrendőrök jelentek meg és ezek szorították vissza a diákokat, akik-

kel szemben azonban a tüntetők jártak el legkedvezőbb eredménnyel. Pár percig sikerült azonban csak megzavarni a tüntetők együttesét és már újból együtt volt a tömeg, amelynek egy része beszökött a Newyork szállodába és a hotel tetejéről közaport zúdított a karhatalomra.

A rendőrök gumibotjaikat voltak kénytelenek ekkor használni. A többszörös összeütközésnek számos könnyebb sebesültje és két súlyosabb sebesültje is van, akiket a permanenciában volt mentők szállítottak be a klinikára. Egy koponyatörés és egy kartörés volt a súlyosabb sebesülés. Több letartatás is történt.

Tegnap reggel a tüntetések folytatódtak. A diákok délelőtt gyűlést tartottak és 11 órakor kimondták Kolozsváron a diáksztrájkot. Kijelentették, hogy addig nem jelennek meg a tantermekben, amíg letartóztatott társaikat szabadon nem engedik.

Tavaszi női kalap ujdonságok

megérkeztek. U. sz. férfi kalapot saját érdekében nálam szerezz be. Óriási választék. Legolcsóbb árral. Női kalap alakításokat olcsón vállal. Rubinné Minerva áruháza.

Négyezer éves csontvázat tártak Székesfehérváron

Székesfehérvárról jelentik: A város mellett levő Maros-hegyen a szőlőföldek forgatása közben két csontvázra bukkantak. A csontvázak mellett két cserépfazekat talál-

tak. A szakértők megállapították, hogy a két csontváz négyezer évről került elő. A ritka leletek beszállították a városi múzeumba.

Városszerte nagy érdeklődés nyílt meg a jelmez Purim-bál iránt

A szalontai zsidóság lázasan sziti elő a március 15-én este 6 órai kezdettel tartandó jelmez Purim-bált. A város intellektuális körében óriási érdeklődés nyílt meg az estély iránt. A rendezőség fáradságot és az anyagi nem kímélve minden elkövet a közönség kényelmének kielégítésében.

Megvagyunk győződve, hogy a Purim-bál lesz az idei mulatogok koronája.

Nagyvárad város közli, hogy 1930. március hó 14. hetipiac aznap megtartandó választások miatt nem lesz tartva.

Primăria Comunei Urbane Salonta No. 837—1930.

Publicațiune

Se aduce la cunostință publică în ziua de 18 Martie 1930. 10, a. m. se ține oclata la locul pentru acordarea autorizației pentru înființarea și deschiderea unei macelării în comuna Salonta strada Horea Nr. 1. proprietate Gyulai Joan.

Toți cei interesați sunt chemați să prezenta la această deschidere atârta mai vârtos, că reclamațiile ulterioare nu vor fi luate în considerare.

Salonta, la 12 Martie 1930. Președintele Comisiunii, Secretar Interimar: SUCIU BAL

Hirdetmény

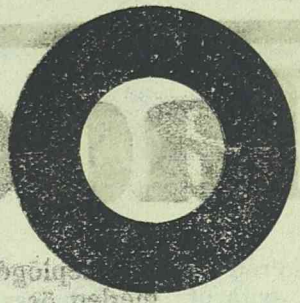
Közhirre tetetik, Hogy 1930. március hó 18-án délelőtt 10 óra helyszíni tárgyalás fog tartani Várad-ut 1 szám alatt, a Gy. János tulajdonát képező hentes-mészáros-üzlet felállításához szükséges engedély ügyében.

Az érdekeltek ezuton hivatalos fel, hogy a tárgyaláson annál inkább jelenjenek meg, mert a jogos felszólalások nem fognak figyelembe vétetni.

Megölte az árárt a géplakatos-tanoncot Egerben

Egerből jelentik: Gyalog János géplakatos-tanonc egy autót foglalatokodott. Az autóban motor kétszázváltos árama szerre végzett a tanonccal, akajajszó nélkül holtan esett össze szerencsétlenül járt tanonc a vasárnap szabadult volna fel.

nyilvános megbeszélésben
szavaztak. Az igazgató és a
Ferenc után felkérte
ügyet ismertesse
Előadó tanítói is
kérte is áll a ref
veleleget
lelőncselve

Miért szavazz a Magyar Párt 1. számú O jelű listájára

Mert ott találod az igazi Magyar Párt és nem a pártbontók jelöltjeit, a lista élén

Suciu Aurel,

nek eddigi polgármesteri működésével az egész város közönsége **legteljesebb mértékben** meg van elégedve s kinek további működése elé a legnagyobb **bizalommal és reménységgel** nézhetünk.

Mert a Magyar Párt listáján megtalálod minden társadalmi réteg kipróbált képviselőit.

Mert a Magyar Párt és a polgármester programja nem nagyhangú és beválthatatlan ígéretek, de már bekövetkezett bizton bekövetkező minden emberre jelentős, életbevágó, a terheket könnyíteni akaró pontokból áll.

Mert a magyar becsület követeli, hogy ne azokkal tarts, akik széthuzni, de azokkal, kik összetartani akarok e város népét azért, hogy egyesült erővel vivjuk ki jogainkat és szabadságunkat.

Mert a többi párt csak ígérhet, de abból megvalósíthat mit sem tud.

Mert a Magyar Párt jelöltjei nem parancsoló uraik, de a közérdek szolgái akarnak lenni.

Ha ezeket megértetted s a józan ész és becsület utján haladsz, úgy vasárnap az 1. számú O jelű listára adod szavazatodat. Ezzel tartozol magadnak, családnak, városodnak.

Magyar Párti szavazók.

Az I. II. és III. kerületek a városházán, a IV. és V. kerületek, valamint a tanyák a Magyar Pártkörben (volt 48-as Kör) fognak szavazni.

A Magyar Párt szombat este 8 órai kezdettel

Kincses vendéglőben (Váradi-ut) a Bertye vendéglőben (Tenkei-ut) a Werbőczy-uccai ovodában.
Máté vendéglőben (Honvéd-ucca) a Magyar Pártkörben (volt 48-as Kör) a Balogh vendéglőben (Rákóczi-ut)
propaganda gyűléseket tart, melyen a Magyar Párt szónokai fogják a párt programját kifejteni. Suciu Aurél polgármesterünk az összes gyűléseket fel fogja keresni.

omán terményfőzsde hivatalos jelentése

Buza 450—580, rozs 380, rpa 240, zab 220, tengeri 00—265, bab 920, köles 40, lencse 1000, búkköny 20, vadrepce 300.

A Magyar Párt listája a O-rel jelzett első lista!

Itt a piros, hol a piros? kártyajátékkal kifosztottak egy utazót

A szalontai állomásrendőrség egy utazó feljelentésére előállította Hamza György és Kepes Jenő közismert váradi kártyásokat, akik a feljelentőtől a váradi—szalontai vonaton »itt a piros, hol a piros kártyajátékon nagy összeget nyertek el.

Az állomásrendőrség a kártyásokat bekísérte a központi

rendőrségre, ahol jegyzőkönyvet vettek fel az esetről és az ügyet áttették a bírósághoz.

Óriási képlapások

Londonból jelentik: A Carltonhouse képtárból eltűnt tizennyolc értékes festmény,

többek között néhány Rembrand, egy Rubens és több Gainsborough. Az elloptott festmények értéke körülbelül 30—40 ezer font sterling. A tolvajok semmi nyomot sem hagytak hátra.

Istentisztelet

A váradi uti izr. templomban a purimi istentisztelet csütörtök este egynegyed hétkor, pénteken reggel szintén egynegyed hétkor veszik kezdetüket.

A vetések

állása jó

A Rador jelenti: A földművelésügyi minisztérium kiadott jelentése szerint a vetések állása az egész országban jó, csupán Besszarabiában és a régi királyságban volna szükség esőre.

Politikai gyilkosság egy aradme gyei községben

Sambateniből jelentik: A napokban lezajlottak a községi választások, amelyeknek során véres esemény történt. Strajici Florea, Pai Lázár és Pecian Adrián községbeli lakosok összevesztek egyik politikai ellenfelükkel, Mircu Tóddal és vitába szállottak a községi választások eredménye felett. Végül verekezés keletkezett, amelynek folyamán a három legény meggyilkolta Mircu Tódot. A vizsgálat megindult.

Jobb oldalán van a szive egy diáknak

A debreceni Augustza szanatóriumban és egyetemi Röntgen-intézetben most vizsgálják meg az iskolák növendékeit, hogy tuberkulózissal nem fertőzöttek-e.

A múlt napon az egyik Röntgen vizsgálat alkalmával az orvosok nagy meglepetéssel konstataáltak, hogy Vargha Dezső második osztályos főreáliskolai tanulónak a szive nem a bal, hanem a jobb oldalán van. Megállapították, hogy a gyermek már így született, de a szervi elváltozást eddig sem ő, sem szülei nem konstataáltak. Vargha Dezső soha beteg nem volt és soha nem vette észre, hogy szive a jobb, nem a bal oldalán dobog. A fiu apja honvédmester, akinek hét élő gyermeke van s valamennyi egészséges.

Románia egyik legnagyobb vászon- és gyapjuszövet-gyára, hogy gyártmányait ösmerlesse, propaganda célra 5000 méter elsőrendű vékony és vastagszálú fehérnemű vásznat, továbbá nagymennyiségű férfi és női gyapjuszövetet küldött le szinte lehetetlen olcsó árakban!!

A legjobb széles vásznak:

33, 36 és 39 leiért.

A férfi és női gyapjuszövetek — már **160 leitől!**

A legdivatosabb női kabátkelmék **125 leitől.**

Az egész finom férfi kamgarn szövetek **350 LEITŐL** kezdődőleg kaphatók!

Az eladással megbizva

SZÁNTÓ MÁRTON
DIVATÁRUHÁZA

VAN-E ONNEK

SZERENCSEJE?

Próbálja ki SZÉKELY papírzetben, Piața Unirii 13, ahol a kolozsvári zsidó kórház sorsjegyeit a mai naptól kezdve árusítjuk!

◆ **FŐNYEREMÉNY** ◆
1.000.000 Lei!

Vécsei-ucca 16. sz. ház kiadó, azonnal elfoglalható. Értekezni lehet Vécsei-ucca 2. szám alatt.

Vasut-telepen 560 kvadrát-ól háztetek kedvezményes áron eladó. Értekezni. Széchenyi-ucca 20.

Eladó

1 drb MÁV golyóscsapágyas, acélkeretes 8-as cséplőgép, hozzá 10 légkörös MÁV locomobil szijazat, mérleg összes tartozékaival együtt. Ezen gép üzembiztonságánál fogva is előnyösebb, mint a nyersolaj vagy benzinnel hajtott motorokké, miután ezeknek fűtőanyaga és maguk a gépek is és ezeknek alkat részei és javításai állandó emelkedés alatt állanak. Érdeklődni lehet:

WESSELY EMIL-nél

Rádióműsor

Csütörtök, március 13
Bukarest

- 5 Rádiózenekar
- 6 Időjárás
- 9 Opera

Budapest

- 3:30 Hírek
- 5 Rádiószabadegyetem
- 6:10 Előadás
- 6:45 Zenekari hangverseny
- 8 Angol nyelvoktatás
- 8:35 Hangverseny
- 9:40 A Budai Dalárda hangvers.
- 11:10 Időjárás, hírek, majd Pertis Jenő és cigányzenekarának hangversenye

Péntek, március 14
Bukarest

- 5 Könnyű zene
- 5:15 Felolvasás
- 5:30 Könnyű és román zene
- 9 Román-est
- 10:45 Hírek

Budapest

- 10:15 Katonazene
- 10:30 Hírek
- 10:45 A hangverseny folytatása
- 1:00 Déli harangszó
- 1:05 Hangverseny
- 1:25 Hírek
- 1:35 A hangverseny folytatása
- 3:30 Hírek
- 5 Novellák
- 5:45 Időjárás, hírek
- 6 Előadás
- 6:30 Szalonzenekari hangverseny
- 7:40 Felolvasás
- 8 Békeffy László vidám estje
- 9 A Melles magyar vonósnyegyes hangversenye
- 10:30 Sovánka Nándor és cigányzenekarának hangversenye
- 11:30 Időjárás, hírek, majd gramofonhangverseny

Huszonnégy óra alatt felépíthető csudaház

Londonból jelentik: Buckmaster Fuller neves amerikai építész Newyorkban előadást tartott a jövő otthonáról, a hordozható lakóházról, amelyet huszonnégy óra alatt szét lehet szedni és újra felállítani. Ez a Dymaxion-háznak nevezett model óriási üreges központi árbocokról fog függni, amelyeknek belsejében fogaskerek-szerkezetű felvonógépek járnak, a házak alatt benzinraktárak, autó- és

repülőgépgarázsok, villamos erőtelepek lesznek és a berendezés olyan praktikus, hogy a házimunka legfeljebb napi tizenöt percig fog tartani.

Sikkasztásért feljelentett aradi vízumszerző

Aradról jelentik: Néhány nappal ezelőtt feljelentést tettek Fodor Domokos ismert aradi vízumszerző iroda ellen sikkasztásért. Fodor a feljelentést megneszelte és idejébe Párisba szökött. Az ügyészség a sikkasztó vízumszerző ellen országos körözést bocsájtott ki.

Apróhirdetések

Vass Miklós az érdeklődők figyelmét felhívja, hogy a nádasérnél veteményes földet oszt. Ugyanott saját termésű rózsa krumplic, vető és morzsológép, lógereblye eladó, vagy használatra kiadó. Kovács szerszámok eladók.

Egy fiu tanulónak fizetéssel felvétetik. U. o. egy női nagy Singer himző gép jutányosan eladó. Kiss András cipésznél. Bocskay-ucca 11.

Két szoba konyha mellékhelyiségből álló udvari lakás kiadó Széchenyi-ucca 28 sz. a.

Eladó 1 darab 8-as gőzkazán 4 és fél légkör nyomású, MÁV. gyártmányú jutányos árért és kedvező fizetési feltételek mellett. Értekezni lehet Kósa János asztalosnál Bocskai-ucca 8. szám.

Egy hálószobabutor, asztalok, fürdőkád és egy takaréktűzhely (sparhelt) eladók. Ovoda-ucca 2.

Legbiztosabb megélhetéshez jut, ha olcsón vásárol egy 8 lovas ringliszpilt. Érdeklődni lehet Szücs Károly fodrásznál. Tenkei-ut 25.

Gyökerez szőlőoltványok és magántermő gyökerezek többféle fajtákban eladók. Csete. Vénkert.

Hirdessen

Az „Az Újság”-ban

biztos sikere lezs !!

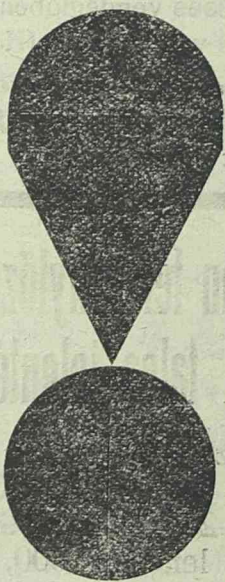
Figyelem!

Minden nemű
irodai nyomtat-
ványok, levél-
papirok, memo-
randumok, bori-
tékok, névjegyek
a leg job kivitel-
ben a legjutá-
nyosabban, pon-
tosan készülnek

az

„AZ ÚJSÁG”

ujjonnan felsze-
relt modern
nyomda jaban!

Lakodalmi meghívó
és gyászjelentések egy
órán belül készülnek